

Izelítő a második ötéves tervből

Padrag fejlődése

Rohamosan bővül az Ajkai Erőmű. Egyre jobban közeledik az az időszak, amikor majd háromszor annyi villamosenergiát termel, mint jelenleg. Ehhez pedig háromszor annyi szén kell. Érthető tehát, hogy a Padragi Szénbánya, amely szinte összeforrta az erőművel, szintén rohamosan fejlődik.

Jelenleg napi termelése 105 vagon. Az ötéves terv végére ennek több mint kétszeresét, mintegy 240 vagon szén kell adnia naponta. Ha csupán ezt a két számot hasonlítjuk össze, akkor is következtethetünk: a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt bányái között itt várható a legnagyobb fejlődés. Milyen előjeleivel találkozunk ennek?

A Tánácsics-akna mellett már néhány évvel ezelőtt megkezdtek a Hunyadi-akna lélyítését. Évek óta ott dolgoznak — és nem is rosszul — a Bányászati Akadémia kutatói. Az akna készen áll, erős ütemben folyik a feltárás. Északi irányban már mintegy ezer méterre, déli irányban 650 méterre jutottak el tőle. Természetesen kelet és nyugat irányában is folyik a feltárás a bányamező határáig, úgy, hogy hazafelé haladó fejtési rendszerre képezik ki a bányát. A vágatokat tartós, korszerű anyagokkal biztosítják.

A feltárással párhuzamosan folyamatban van a frontfejtések előkészítése. Ez új módszer lesz Padragon, mert eddig a kamraféjtéses módszer volt a meghonosodott. Az új aknában egy kétszárnyú, összesen 110 méter széles és 500 méter mélységű frontot készítenek elő már a jövő év áprilisi elejére. Ezzel egy időben egy másik kisebb, hatvan méter széles homlokú frontfejtést is előkészítenek.

Az előkészítő munkával egy időben az egyes — úgynevezett Bo-

rostyán — telepet is megvizsgálják. Erre a telepre jellemző az agyagmárga talp- és fedőréteg, valamint a fedővíz.

Az új aknánál igen nagy gondot fordítanak a kellő vízvédelemre. A szivattyúkamra készültési foka közel hetven százalékos. Itt négy, egyenként öt köbméter/perc teljesítményű szivattyuegységet építenek be. Ez száz százalékos vízvédelmi biztonságot jelent majd.

A kétszáz méteres függőakna a szellőzésre, személy-, anyag-, valamint meddőszállításra szolgál. A bánya szene az 550 méter hosszú lejtaknán egy méter széles gumiszalagpályán utazik majd, ami közvetlen a kötélpályára, illetve az osztályozóra szállít.

A földalatti alapközlékben mintegy egy kilométer hosszú végtelen kötélt szolgáltatja a szállítást. A fejtéseket pedig gumiszalag pálya köti össze az alapközlékkel. A földalatti kötélpályák már kész, a gumiszalag pedig a jövő évben kezd meg a munkát.

Az új aknában új módszerek meghonosítását tervezik. Egy kísérleti berendezést építettek be. Próbázzuk el, hogy a légajtót helyettesítő automatikus léglézározó szilip. Az északi alapközléneli Hidas-gépet alkalmazzuk. Rózsás József brigádjával ezzel 150 százalékos átlagteljesítményt ér el, havonta mintegy húsz méterrel nagyobb előrehaladást, mint amennyit a terve előír. Az előkészítés alatt álló frontfejtésekben is Hidas-gépekkel akarják megoldani a rakodást.

A Hunyadi-akna feltáró csapatai arról híresek, hogy náluk átlagosan ötven kilogrammal magasabb a csillésúly, mint a Tánácsics-aknában. Nincs közöttük száz százalékon alul teljesítő. Külön is dicséret illeti jó munkájáért Szakonyi István, Tóth Lajos, Kovács

föld felett és föld alatt

Lajos és Balogh József csapatait, amelyeknek nagy részük van abban, hogy feltárásból a tervezett tizenkilenc vagon szén helyett huszonkét vagonot küldenek a felszínre naponta.

A Hunyadi-akna a jövő évben már átlag napi negyven vagonos bányára lesz, 1961-ben már hetven vagon, az ötéves terv végére pedig 130 vagon szén kell adnia.

Padrag jövője tehát a Hunyadi-akna. Persze nemcsak az jelenti itt a fejlődést, hogy ebben az aknában még 1965 végéig mintegy százötven millió forintot ruháznak be, hanem az is, hogy több, mint ezer új bányászra lesz szükség. A bányászok élete pedig úgy válik szebbé, ahogy a bányára is izmosodik, erősödik.

Eddig Padrag föld alatti jövőjéről beszéltünk. Nehogy valaki azt higgye, hogy csak a föld alatt lesz ilyen óriási fejlődés. Bár nehéz így előre elképzelni, mi hova épül, milyen külső változást hoz a bányatelepen a második ötéves terv, de az előzetes számokból kiderül, hogy a külszinen is nagyot változik a bányatelep.

A csatornázás, útépítés, tereprendezés, fásítás éppen úgy szerepel a tervben, mint az iskola, orvosi rendelő, gyógyszertár, óvoda, posta, művelődési ház, mozi, sporttelep, üzletház építése.

Ez a néhány szám csak izelítő abból, amit Padragnak jelent az ötéves terv. **B. J.**

Nő a termelékenység a Balatonfüredi Hajógyárban

A Balatonfüredi Hajógyár szeptember havi termelési tervét 104 százalékra teljesítette, a teljes termelésen belül felajánlott 6700 ezer forintot vállalatának eddig már 63,9 százalékgig eleget tett. A verseny hatására növekedett a termelékenység is. 336 forintot előirányzatukkal szemben — a kongresszusi felajánlással együtt — 340 forintot értek el.

A műszaki fejlesztés területén tett felajánlások közül az uszály-kumulátor-töltő berendezés és a 360 tonnás uszály-konduktor-tervezésének elkészítése folyamatosan történik. A szerkesztés a tihanyi komp terveinek 5 példányban történő elkészítésére tett vállalását szeptemberben teljesítette.

Télen is - de nem „minden áron“!

A hőmérő higanyszála még nem csúszott a 0 pont alá, az építkezések állványerdőin a kőművesek, ácsok munkaközben még szívesen süttetik hátukat déltájban a kellemes őszi napsütésben; ha megizzadnak, még ingujjra is vetkőzhetnek, — de az irodákban a termelés irányítóit nem csapja be az enyhe ősz, a „vénasszonyok nyara”: már most a télre gondolnak. A tél — különleges

„hadművelési időszak“

az építkezéseken; időben fel kell készülni rá. A 4. sz. Mélyépítő Vállalat központi raktáraiból és telephelyéről útrakeltek a gőzkazánok, ponyvák, nádpallók, puffak, kályhák és teamelegítők a munkahelyek felé.

Régi előítélet, hogy télen nem lehet építkezni. Hogy télen a kőműves lábát látogja a meleg szobában, odakint a szabad ég alatt befagy a munka, az élet. A mi társadalmunkban azonban az égető szükség — mert hisz mennyi, de mennyi épületre, lakóházra, istállóra, üzemre, iskolára, kórházra stb. van szükségünk! — más iramot diktál, és megdöntötte ezt az előítéletet. A szocialista építőiparban télen is folyik a munka, s ha le is áll, akkor sem mindenütt, és nem is hosszú időre.

— Hogyan készült fel megyénk legnagyobb építőipari vállalata a télre, a téli munkára? — ez iránt érdeklődünk a napokban Tarján László főmérnökkel.

— Vállalatunk (mint a neve is elárulja) főleg mélyépítési munkákat végez — mondotta. — A föld felszínén épülő műtárgyak építése, különösen betonozása, kevésbé van kitéve az építők nagy ellenségének, a fagyveszélynek. Ezeket a műtárgyakat legfeljebb felül látjuk el a kritikus időszakokban takaróval: ponyvával, nádpallóval. Nem hanyagolható el azonban azoknak a műtárgyaknak az építése sem, amelyek a föld felszíne felett vannak. Különösen veszélyes a magas épületek vasbeton tartóoszlopainak betonozása. S nem is annyira a betonozás óráiban, hanem az azt követő négy-öt nap alatt, amíg az „erlelődés”, a vegyi folyamat lejártszódik, kényesek a fagyra. Ezeket a frissen betonozott műtárgyakat, elemeket vagy szétrepesztjük a fagy, vagy bennük marad apró, láthatatlan jégkristályok formájában a víz. Ha már most ezek a jégzilánkok a felmelegedéskor felolvadnak, a beton porozus szer-

kezetűvé, kicsiny tartóoszlopokká válik, nem bírja megtartani a ránehezedő terhet.

— Hogyan védekeznek tehát a fagy ellen?

— A legfontosabb munkahelyeken

gőzkazánokat állítunk

az építés szolgálatába. Így például Ajkán, az erőmű bővítése során a víztároló medencéket előregyártott betonelemekből készítik. A munka üteme megkívánja, hogy az elemgyártás télen át is folyjék. Itt a kazánok által fejlesztett körülbelül 80 fokos gőz segítségével úgynevezett „gyors” érlelést alkalmazunk. A gyorsan megszilárdult betont a továbbiakban már nem kell óvni a fagytól: délután betonozunk, éjszakára legfeljebb letakarjuk. Téli építkezéseinket már elláttuk 2—2 darab gőzkazánal; közülük az egyik tartalékban lesz. A kazánok Tapolcán, Pápán, Ajkán, Jókai-bányán, Padragon, Balatonfüreden biztosítják a zavartalan téli építést.

— A kényesebb szerkezeti betonozásnál minusz 5 fokig lehet folytatni a munkát, úgy, hogy keverés közben melegítik a vizet, a kavicsot. Később, a vegyi folyamat közben a betonanyag fejlesztésében magában annyi hőt, hogy a benne lévő víz ne tudjon megfagyani. Minusz öt fok alatt azonban a vállalat nem végez ilyen munkákat. Szerencsére, a mi időjárási viszonyaink között ez az időszak csak néhány hetig szokott tartani.

— A téli felkészülés legfontosabb mozzanata persze nem most történik — folytatta a főmérnök —, hanem egész éven át! Igen: az elvégzendő munkákat egész éven át úgy csoportosítjuk, úgy ütemezzük, hogy ezek a kényes munkák ne a leghidegebb hetekre maradjanak — ez jelenti a téli felkészülés leglényegesebb mozzanatát! Mi télen is akarunk és fogunk is építeni, de persze nem „minden áron”. Ha a munkák megfontoltabb ütemezésével el tudjuk kerülni a gőzkazános betonozást, akkor elkerüljük. Elkerüljük azért, mert ez bizony elég sokba kerül, s a korábban érvényben lévő „téliépítési” költségek ma már amúgy is ismeretlen fogalomná váltak az építőiparban.

A „nem minden áron” fogalmába természetesen beletartozik az is, hogy a téli program ideje alatt nem szabad elfeledkezni magunkról a szabad ég alatt dolgozó emberekről sem;

a munkások egészsége

valóban túlságosan nagy „ár” volna! Mint megtudtuk, a dolgozókról már most megfelelően gondoskodtak: a napokban szállították ki a munkahelyekre a meleg vattaruhákat. Télen át meleg teát ihatnak valamennyi munkahelyen a kőművesek, ácsok, kubikosok, különféle szakparások. A munkásszállókat felülvizsgálták; a régi dobkályhákat kicserélték, helyükre aknás „salgótarjáni” kályhákat állítottak be; egyes helyeken — így az ajkai erőműbővítésen — pedig központi fűtésű radiátorokat alkalmaznak.

Összefoglalva tehát: a 4. sz. Mélyépítő Vállalatnál megfontoltan, kellő körültekintéssel készülnek fel a télre. Gondoskodnak a dolgozókról, de gondoskodnak arról is, hogy a téli munka ne menjen az épületek minőségének rovására. **Konez István**

Külföldi élménybeszámoló a pápai Elekthermaxban

A pápai Elekthermax üzemi béketanácsa gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az üzemből külföldre jár dolgozók élménybeszámolót tartanak és újról a üzemi béketanácsa táblót készített. Ezeket a táblókat az üzem ebédjében kifüggesztik és kéthetenként cserélni fogják.

NEMETH MÁRIA

Virágoskertek — Badacsonyban

Viz... viz... Azt gondolná az ember, hogy a Balaton-parton nem lehetnek vízproblémák, pedig majdnem mindenütt akad. Badacsonyban is sok nehézséget okozott a nyáron, a csúcsforgalomban a strand vizellátása. Most szerelték fel a vasatallós berendezést, ez talán véglegesen is megoldhatja a gondot.

Ha már Badacsonyban tartunk, akkor dicsőíteni kell szólni a MAV-ról is. Már elültek a kora tavasszal kivágott fák körüli vihar hullámai, és a MAV pótolta is a kivágott fákat. Emellett két új ivókutat szereltek fel, továbbá a MAV kerteszet dolgozó parkosítanak és izléses fehér kőfalat is terveznek a virággyűgyek mellé.

EGYETÉRTÉSSEN

A monoszói termelőszoövetkezetnek nemcsak a neve „Egyetértés”... valóban egyetértésben dolgoznak itt az emberek, erről a mindennapi munka, az eredmények beszélnek. Az egyetértésen alapul munkájuk eddigi sikere, s ez előrehaladásuk titka is.

Nagyot léptek a tavasz óta a monoszói parasztemberek. A hegyekkel körülvett faluban a szövetkezeti élet összekovácsolta őket. A közgyűlésekről felvett jegyzőkönyvek igazi tanúi annak, hogy a szövetkezeti demokrácia kibontotta szárnyait. Viták, javaslatok csapnak össze a közgyűlésen. Szót kér az egyszerű termelőszoövetkezeti tag, elmondja véleményét a munkáról, a vezetőről.

A legutóbb a hordók körül forgott a vita. Hány új hordót vegyen a termelőszoövetkezet? Ez foglalkoztatta a termelőszoövetkezet vezetőit, tagságát. A szüret már itt van. Mezédés illat terjed a szőlőhegyek felett. Sárgára érett a rizling, kirkristályosodtak a szőlőszemek. Érthető, hogy a hordógondok kerültek előtérbe. És amikor együtt volt a tagság — meg kell mondani, rendszeresen látogatottak a közgyűlések — érthető, hogy a hordóügyet tárgyalták.

— Legalább öt új hordó kell — mondta a vezetőség.

Bertalan Dezső eleinte csak hallgatott, izgett-mozgott a széken. Sokallotta ezt a számot. S egyszer csak felnyújtotta karját. Egy kicsit remegett az igaz, de a lámpa homályos fényénél ezt senki sem láthatta. Köhintett egyet és érces szavak tolták ajkára.

— Sok lesz az öt hordó — kezdte. — Vegyünk hármát, a többit szedjük össze.

Halk morajlás hallatszott a teremben. Bertalan nem tudta, hogy ellene, vagy vele szól. Amikor körülhordozta tekintetét, látta, hogy helyes a tagság. Többet nem is mondott, megnyugodva ült vissza a székre.

A javaslatot elfogadták. Okos gondolat volt. Azóta már együtt vannak a hordók. Elsőnek maga az elnök adott át egy jókorát. Húsz hektoliternél is több befér. A három új hordónak a helyét Sulyok Gyula bácsi már készíti. Őt bízták meg a hordók kezelésével, kitisztításával.

A lenyugvó nap bearayozza a pince belsejét. A nyitott ajtón keresztül beszökik egy széles fénysáv, egyenesen Sulyok bácsi szemébe. Fentről hangos csobogással folyik a hegy leve.

Ötven hold szőlő levének csobogását hallgatja végig Sulyok bácsi. Míg egyéni volt, ezernyolcszáz négyszögölről szüretelt, most meg ötven hold termését kell kezelnie...

Arca mosolyra derül, amikor a csurgó nedűt folyóni hallja. Mint a lágú muzsika hangja, úgy ébred szívében a közös szüretelés dallama is.

— Ugye milyen szép együtt dolgozni? És dolgozik a monoszói parasztember. Szívvel-leléssel, tudással.

A gazdag terméstől roskadozó szőlőtőkék a jó munkáról tanuskodnak. Háromszor járt kapa a sorok között. Permetlé annyiszor hullt az eres levelekre, ahányszor szükséges volt. Ha kellett, éjjel is permeteztek. Az eredmény itt van. Összesen 700—800 hektoliter borra számítanak.

Büszkék is eredményeikre. A legjobban arra, hogy a közös szőlő szebb, mint a háztáji.

Állunk a közös pince előtt és kitarul előttünk a község embereinek élete, munkája. A domboldal alján körmös traktor szánt. Rózs alá készíti elő a talajt.

— Ez a vége — mutat oda Szekeres István, a termelőszoövetke-